

درجه

عربستان برگزار ی تجمعات در مراسم حج را ممنوع کرد

● **شرق:** سخنگوی وزارت حج عربستان اعلام کرد وزیر حج این کشور در دیدار با هیاتی از ایران بر ممنوعیت تجمعات و سردادن شعار حین مراسم حج تاکید کرده است. حاتم قاضی در مصاحبه با روزنامه سعودی الجزیره گفت: وزیر حج عربستان پنجشنبه گذشته به اطلاع هیاتی از ایران رسانده است که برایی هرگونه راهپیمایی و تجمعات در اماکن عمومی مربوط به مراسم حج، ممنوع است. وی افزود: در این دیدار وزیر حج عربستان بر ممنوعیت سردادن شعار حین قرائت دعا تاکید کرده است. وزیر حج عربستان ادعا کرده است سردادن شعار، مزاحم حجج می‌شود. سخنگوی وزارت حج عربستان با اشاره به اینکه وزیر حج این کشور در دیدار با هیأت ایرانی از آنها خواسته است حجاج پیش از ورود به عربستان در برنامه‌های توجیهی شرکت کرده و به طرح‌هایی که برای حفاظت از حجاج اجرا می‌شود پایبند باشند، اظهار کرد: ریاض از تمامی حجاج خارجی از جمله حجاج ایرانی استقبال می‌کند.

«ستاد مبارزه با مواد مخدر» به «ستاد جمع آوری معتادان متجاهر، تبدیل شده

● **ایبنا:**مدیرکل سابق درمان و حمایت‌های اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر با ابراز تأسف از اینکه امر پیشگیری از اعتیاد در کشور رها شده است، گفت: تمام زمان و هزینه، صرف جمعیت دموپلونی معتادان و آن هم تمرکز بر ۳۰ هزار معتاد متجاهر خیابانی شده است. درحالی‌که ۳۰ میلیون جوان را در کشور رها کرده‌ایم. فرید براتی‌سده، در خصوص گرایش جوانان و دانشجویان به مصرف مواد مخدر و روان‌گردان گفت: این‌ موضوع دلایل مختلفی دارد که مسائل خانوادگی، عدم کنترل عوامل خطر، بی‌توجهی به منابع حمایت و حفاظتی خانوادگی و اجتماعی و پارامترهای کلان فرهنگی و اجتماعی از جمله این عوامل هستند. براتی‌سده با تاکید بر ضرورت توجه به امر پیشگیری در جامعه تصریح کرد: به ضرر قاطع می‌گویم که درحال‌حاضر جامعه ما نسبت به مواد مخدر جامعهای پیشگیری‌کننده نیست و دستگاه‌های مختلفی مانند صداوسیما و بهزیستی که متولی پیشگیری هستند، هیچ‌کدام کار پیشگیری نمی‌کنند و پیشگیری در دانشگاه‌ها، مدارس و محیط‌های کاری نیز صورت نمی‌گیرد. مدیرکل سابق درمان و حمایت‌های اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر اظهار کرد: متأسفانه ستاد مبارزه با مواد مخدر تبدیل به ستاد جمع‌آوری معتادان متجاهر خیابانی شده و به نظر می‌آید جلسات تنها حول این محور می‌چرخد و در نهایت هم تعدادی از افراد جمع‌آوری‌شده دوباره به داخل محلات باز می‌گردند. وی با بیان اینکه متأسفانه پیشگیری در جامعه ما مغفول مانده است، گزارش‌شان کرد: پیشگیری با اقتصاد مقاومتی رابطه نزدیکی دارد، زیرا پیشگیری، صرفه‌جویی و سرمایه‌گذاری راهبردی و استراتژیک است، اما متأسفانه درخصوص آن اقدامی نمی‌شود. براتی‌سده تاکید کرد: برنامه آموزشی، چاپ کتاب و تراکت پیشگیری نیست، بلکه پیشگیری یک برنامه مشخص، کارشناسان متخصص و بودجه مناسب را می‌طلبد.

اقدامات بهداشتی وزارت بهداشت در مناطق سیل‌زده

● **شرق:** رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت از بررسی آزمایشات مربوط به آلودگی آب در شهرستان اسلام‌آباد خبر داد و گفت: در پنج روز آینده، نتایج آزمایشات درخصوص منبع آلودگی مشخص خواهد شد. دکتر محمدمهدی گويا در تشریح وضعیت بهداشتی اسلام‌آباد گفت: از بعدازظهر روز چهارشنبه، موارد متعددی به دلیل بیماری اسهال به مراکز بهداشتی درمانی شهرستان اسلام‌آباد مراجعه کردند که تا آخر شب این موارد افزایش یافت. گويا گفت: بررسی‌های اولیه به ما نشان داد بیماری، یک بیماری اسهالی خفیف است و مراجعه‌کنندگان با یک اسهال آبکی حاد مراجعه می‌کردند. متنها در چند ساعت بیماری فروکش می‌کرد و حالشان بهتر می‌شد و تقریباً موردی برای ضرورت بستری‌شدن در بین مراجعه‌کنندگان وجود نداشت. رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت با بیان اینکه بررسی‌ها به‌یادافاصله شروع و اقدامات درمانی برای همه مراجعه‌کنندگان انجام شد، گفت: هنوز زود است که در مورد منبع آلودگی قضاوت کنیم؛ چراکه عوامل مختلفی در ایجاد این بیماری دخالت داشته‌اند. به گفته گويا، یکی از علل ایجاد بیماری در این شهرستان، بارندگی سنگین اخیر و سیلی است که بیان اینکه بررسی‌ها به‌یادافاصله شروع و آن، مقاطعی از مسیرهای لوله‌کشی آب آشامیدنی دچار آسیب شده است که این امر گریزناپذیر و البته در حد یک فرضیه مطرح است. بنابر اعلام وید، گويا با بیان اینکه نمونه‌های مشکوک، جمع‌آوری و بررسی می‌شوند، گفت: این‌ا...! منبع آلودگی و عامل ایجادکننده بیماری مشخص خواهد شد. از نظر ما عامل بیماری یک «ویروس» است و مسئله‌ای تحت عنوان مسمومیت غذایی مطرح نیست و هیچ نگرانی‌ای هم در این زمینه وجود ندارد. آزمایش آب و مواد غذایی به لحاظ آلودگی با ویروس، یک آزمایش بسیار سخت و دقیق است و جواب آن طول می‌کشد.

صدرا محقق: کمتر از یک‌سال پیش بود که اولین نمایشگاه نقاشی‌های سه‌خواهر نوجوان افغانستانی ساکن گرمدره کرج در تهران برگزار شد؛ نمایشگاهی که گزارش آن در «شرق» با تیتیر «خواهران غریب» منتشر شد و بازتاب گسترده‌ای داشت. حالا این سه‌خواهر از روز گذشته دومین نمایشگاه آثار نقاشی‌شان را در تهران برپا کرده‌اند. این‌بار سه دختر نوجوان افغانستانی دیگر هم به آنها پیوسته‌اند؛ شش نقاش نوجوان با نقاشی‌های آستره و انتزاعی که توسط معلم هنر مدرسه‌شان در گرمدره کشف و معرفی شده‌اند. ۳۰ تابلو از آثارشان را در فرهنگسرای اندیشه تهران برای مدت چهار روز روی دیوار برده‌اند. افتتاحیه این نمایشگاه روز گذشته با استقبال مخاطبان و رسانه‌های بیشتری- دست‌کم به نسبت نمایشگاه سال قبل- برگزار شد. بلقیس، سکینه و نرگس محمدی به‌همراه زینب نجفی، عاطفه رحیمی و شکبیا ذاکری که هر شش نفر اصالتاً افغانستانی هستند اما به ایران به دنیا آمده‌اند یا بیشتر از ۱۲ سال است که ساکن ایران هستند، در مدرسه‌ای در گرمدره کرج تحصیل می‌کنند. مریم یکانه، معلم هنر آنها در مدرسه محل تحصیلشان، هنر آنها در خلق نقاشی را کشف کرد و در این مدت با هدایت و راهنمایی خود آنها را به سمت اجرای حرفه‌ای‌تر و تکنیکی‌تر نقاشی‌شانده است.

بیشتر از ۳۰ تابلو از کارهایشان روی دیوار سالن اصلی فرهنگسرای اندیشه به نمایش گذاشته شده است. خانم نوروزی، کارشناس و مسئول این گالری در فرهنگسرای اندیشه، درباره دلیل اختصاص این سالن به آثار این نقاشان نوجوان به «شرق» می‌گوید: «برای ما اولویت و مؤلفه اصلی کیفیت و تکنیک اجراشده در آثار بود، بر همین‌اساس با بررسی کارهای آنها متوجه کیفیت بالای این آثار شدیم و به همین دلیل سالن اصلی را برای نمایش کارهای آنها اختصاص داده‌ایم». او همچنین ادامه می‌دهد: «به اعتقاد من نوع نگاه و شیوه اجرای این آثار با توجه به سن‌وسال و شرایط این دختران نوجوان واقعا تحسین‌برانگیز است و می‌توان از آن‌ا آینده‌ای روشن برای آنها متصور شد، البته به شرطی که کار را همچنان به شیوهای حرفه‌ای و تخصصی و با هدایت درست ادامه دهند».

فرهنگسرای اندیشه به غیر از سالن اصلی که در طبقه هم‌کف قرار دارد، چند سالن کوچک‌تر هم دارد و شیوه و شرایط برپایی یک نمایشگاه در این سالن با کیفیت و اهمیت آثار ارتباطی مستقیم دارد؛ این را مسئولان این فرهنگسرا می‌گویند.

نمایشگاه روز گذشته و از ساعت چهار عصر کارش را شروع کرد و مخاطبان زیادی برای دیدن آثار آمده بودند. مقایسه آثار این نقاشان جوان در نمایشگاه جدید با کارهای این سه‌خواهر نوجوان در نمایشگاه قبلی حکایت از هتگی بیشتر، هم در کیفیت ترنگ و رنگ آمیزی و هم در اجرای خطوط دارد. کارهای این نمایشگاه وقتی از نزدیک به آنها نگاه می‌کنید به‌وضوح تأمل‌برانگیزتر و سرشار از جزئیات هستند. ترکیب رنگ‌ها نیز تابلوها را از دور چشم‌نوازتر کرده است.

این را مریم یکانه، معلمی که وظیفه راهنمایی این دختران نوجوان و همچنین تلاش‌ها برای برپایی این دختران نوجوان و

نمایشگاه‌های آنها را برعهده داشته است، نیز تأیید می‌کند، او در این‌باره به «شرق» می‌گوید: در یک‌سال گذشته به‌خصوص بعد از نمایشگاه سال قبل هر سه‌خواهر- بلقیس، سکینه و نرگس- به‌مراتب جدی‌تر و مشتاق‌تر کار نقاشی را دنبال کرده‌اند. تلاششان برای بهترشدن و کیفیت‌بخشیدن به آثارشان بسیار بیشتر شده است و نگاهشان به هنر و اجرای اثر نیز خیلی متفاوت و بهتر شده است، حساسیتشان روی آثار نیز افزایش پیدا کرده، نشانه این حساسیت و تلاش‌ها را هم در آثار این نمایشگاه می‌توان دید. در کارهای جدید، آنها هم در اجرای خط‌ها و هم جنس رنگ‌آمیزی و تکنیکی پخته‌تر شده‌اند، ترکیب‌بندی‌ها و قدرت دست و قدرت رنگ‌آمیزی و ترکیب رنگشان نیز خیلی رشدیافته‌تر شده است. سه دختر دیگر شکبیا، زینب و عاطفه هم که در این نمایشگاه به آنها اضافه شده‌اند اگرچه هنوز به پختگی کامل نرسیده‌اند اما به لحاظ کیفیت و نوع نگاه و اجرای آثار دست‌کمی از زمان شروع‌به‌کار بلقیس و سکینه و نرگس ندارند».

به نظران در این مدت کار کدام‌یک از دختران به نسبت دیگران رشد بهتر و بیشتری داشته؛ این را از خانم یکانه، معلمشان، می‌پرسم و بدون مکث پاسخ می‌دهد: «به‌نظرم در این یک‌سال سکینه به لحاظ رشد، خیلی خوب و قابل‌توجه بود، نگاهش آرتیستی‌تر شده است و فضاهای ذهنی و مدرن جالبی را خلق می‌کند، قدرت دشتش نیز بیشتر شده».

بلقیس، خواهر بزرگ‌تر سکینه، نیز که شونده این سؤال و جواب است، همین بحث را این‌طور ادامه می‌دهد: «هیچ‌کس نمی‌فهمد سکینه چه چیزی توی ذهنش می‌گذرد، اول شاید فکر کنی اثر در نهایت مثلاً فلان شکل شود، اما در ادامه می‌بینی مسیر خیلی عوض شده و چیز متفاوت و غیرقابل‌انبار خلق کرده است».

به سکینه که آن‌سوی سالن، تازه گفت‌وگویش با خبرنگار دیگری که برای ضبط یک گزارش ویدئویی آمده تمام شده، گفتم که معلمت می‌گوید در این یک‌سال کارت خیلی بهتر شده، نظر خودت چیست و این پاسخ اوست: «خودم هم حس می‌کنم کارهایم بهتر شده است، چون با عناصر بیشتری مثل عناصر خطی آشنا

جامعه

گزارش «شرق» از دومین نمایشگاه نقاشی‌های ۳خواهر نوجوان افغانستانی

دختران آشنا

علی

محمدی

ذاکری

نجفی

رحیمی

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

یکانه

خودم خیلی دوست دارم هر نمایشگاهی که در تهران برگزار می‌شود را ببینم، ولی خب نه به لحاظ مالی و نه به لحاظ شرایط و دوری محل زندگی ما از تهران، این فرصت پیش نمی‌آید که بتوانیم برویم و آثار دیگر هنرمندان را ببینیم».

عاطفه رحیمی از نقاشانی است که تازه به آنها پیوسته، چندتا از آثارش در نمایشگاه به نمایش درآمده، او درباره تجربه‌اش در این مسیر این‌طور توضیح می‌دهد: «از خیلی وقت پیش به نقاشی علاقه داشتم و کار می‌کردم اما از طریق پیشنهاد معلم‌مان کارم شروع شد، اما چون آشنایی نداشتم نمی‌دانستم باید چکار کنم و قدم اول را مثلاً چطور بردارم، با نقاشی آشنایی خاصی نداشتم و به‌دنبال یادگیری‌اش هم نمی‌رفتم، فقط نقاشی می‌کردم، این آشنایی به نقاشی‌ما شکل داد، البته وقتی پیشنهاد داد تعجب کردم که یعنی من آن‌قدر بدلم که معلم به من پیشنهاد داده است؟ برایم عجیب بود». این بخش دیگری از حرف‌های اوست: «کار نقاشی برای من یک اضطراب و استرس خاصی دارد وقتی در حال اجرای اثر هستم نگرانی از انجام کار دارم. از او می‌پرسم این استرس ناشی از چیست، آیا از این است که کارهایت مورد قبول معلم‌ان قرار نگیرد یا اینکه خودت از اثر راضی باشی»، جواب می‌دهد: «حقیقت اینکه در وهله اول خودم باید از کار راضی باشم یعنی بارها کاره کاری را اجرا و حتی رنگ هم کردم‌ام اما از نتیجه راضی نبوده و آن را پاره کرده‌ام.

زینب نجفی و شکبیا ذاکری نیز چند اثر چشمگیر و قابل‌تحسین در این‌نمایشگاه دارند، معلمشان یکی از آثار زینب را نشان می‌دهد و می‌گوید این کار واقعا قابل‌تحسین و حرفه‌ای است، پدر زینب مثل پدر دختران دیگر شغش آزاد است و در ایران کارگری می‌کند، زینب خودش در ایران به دنیا آمده است و مثل دختران دیگر، الان در گرمدره زندگی می‌کند و همان‌جا مدرسه می‌رود. درباره حمایت‌های خانواده از او می‌پرسم، می‌گوید: «پدر و مادر تشویق خاصی نمی‌کنند، ولی خواهرم بزرگ‌ترم که خودش خطایی می‌کند همیشه حمایت می‌کند، کارهایم را می‌بیند و نظر می‌دهد، فکر می‌کنم اگر بخواهم به صورت جدی نقاشی را ادامه بدهم، پدر و مادرم را مطمئن نیستم حمایت کنند اما خواهرم را مطمئن هستم دوست دارد نقاشی را به صورت حرفه‌ای ادامه بدهم».

این نمایشگاه با ۳۰ تابلویی که از این نقاشان جوان روی دیوار رفته است، نه‌فقط از این لحاظ که آنها سه دختر نوجوان افغانستانی و مهاجر ساکن ایران هستند قابل‌توجه است، بلکه به لحاظ تکنیک و کیفیت آثار قابل‌توجه و مثال‌زدنی است. کارهای این هنرمندان در این نمایشگاه بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان نرخ‌گذاری شده و یکی از کارها نیز که اثر مشترک سه‌خواهر است، یک میلیون و ۲۰۰ هزارتومان قیمت‌گذاری شده، خرید این آثار برای مخاطب غیر از آنکه افزودن یک اثر هنری زیبا و ارزشمند محسوب می‌شود، در حقیقت حمایت از هنرمندانی است که هنوز هم برای خرید مدارنگی و کاغذهای موردنیازشان با مشکلات مالی زیادی مواجه هستند و حمایت و نقاشانی است که به گواه آثارشان آینده روشنی پیش‌رو دارند.

فیلم‌های سینمایی و طنزها و برنامه‌های مختلفی هم برای آن ساخته شده، تنها به پوشش زنان و البته گاهی هم مردان اشکال وارد کرده است. همین عملکرد باعث شده تا مردم حضور پلیس به‌خصوص پلیس زن در خیابان را تنها به منزله همین یک دلیل بدانند و نه مورد دیگر. این طرح در ۱۰ سال اجرای خود تاکنون دو دولت را پشت‌سر گذاشته و مطابق با نظرات دیروز و امروز مسئولان دیگر تغییر کرده است.

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مسئولان فرهنگی و اجرایی کشور در هر دوره برگزاری این گشت‌های ارشاد در پایتخت و سایر شهرهای بزرگ، نوع نگاه و برخورد عامه مردم نسبت به این طرح بوده است. اینکه مردم نسبت به این اقدامات طرح قضاوت و برداشتی دارند و آیا از اجرای این کار و نحوه انجام آن رضایت دارند؟ و این پرسش که آیا با اجرای این طرح‌ها آن چیزی که از آن با عنوان هنجارشکنی یاد می‌شود بیشتر می‌شود یا کمتر؟ واقعیت این است که حداقل طبق آمار و اخبار موجود به این پرسش، پاسخ مشخص و قابل اثباتی نمی‌توان داد.

به همین اساس نیز به صورت قطعی نمی‌توان حکم داد که متوقف‌کردن این فعالیت‌ها درست‌تر است یا ادامه‌دادن آن، با این حال از گفته‌های مسئولان مرتبط این‌گونه به نظر می‌رسد که برنامه‌ای برای جایگزینی و توقف این راه دست‌کم در شرایط کنونی وجود ندارد، چراکه بیشتر مسئولان در این حوزه گشت ارشاد را لازم می‌دانند و معتقد هستند وضعیت کنونی در صورت عدم فعالیت گشت‌های ارشاد از این نامناسب‌تر می‌شد.

حتما یادتان هست، سال‌های اولی که گشت ارشاد در سطح شهر فعال شده بود، همه از آن می‌ترسیدند و از این گشت‌ها خانگی را متوقف کرده و او را نگه می‌داشتند به‌خصوص تشکیلی می‌شد، برای او ترس بزرگ به همراه داشت و همه از اینکه از سوی این مراجع با خانواده‌های آنها تماسی گرفته شود واهمه داشتند. اما به مرور اگرچه این ترس هنوز تا حدی وجود دارد اما حداقل می‌توان گفت به میزان روزهای اول نیست. به عبارتی شاید بتوان گفت بخشی از اقشار جامعه نسبت به گشت‌های ارشاد و برخوردشان نوعی بی‌تفاوتی را در پیش گرفته‌اند، تصوری شیب به این: مشکلی که برای ساعاتی با لحظاتی پیش می‌آید و باید تحمل کرد تا تمام شود، نه بیشتر.

ادامه از صفحه اول

یارانه ۶میلیاردلاری و انتقال آب خزر به سمنان

من نمی‌گویم این پول را بین مردم تقسیم کنید؛ قطعاً خطاست، اما با این پول می‌توان سیستم آبرسانی تهران و دیگر کلان‌شهرها را اصلاح کرد و با صرفه‌جویی حاصل از آن، چندبرابر آبی که بناست با این هزینه هنگفت شیرین شود، محیط‌زیست را نابود کند و به سمنان برسد. آب تأمین کرد، می‌توان این بودجه را صرف زیرساخت‌های علمی و پژوهشی استان سمنان و این استان را به بزرگ‌ترین مرکز دانشگاهی و پژوهشی خاورمیانه تبدیل کرد. این باعث می‌شود وابستگی به آب در استان کاهش یابد و طبیعت آن همچنان زیبا و بکر باقی بماند. اگر چه کلنگ مجدد این پروژه باعث خوشحالی هم‌استانی‌های آقای رئیس‌جمهور می‌شود، ولی انتقال گران آب از کیسه مردم، رانتی می‌شود برای کسانی که در ساختمان‌های لوکس بالای شهر تهران، آینده خود و فرزندانشان را محاسبه می‌کنند، تبعات اجرای آن حتی در صورت موفقیت، ریسک آسیب‌پذیری استان را به‌شدت بالا می‌برد و باعث افزایش تمرکز و ایجاد صنایعی می‌شود که به آبی وابسته خواهند بود که ممکن است به هر دلیلی ادامه رساندن آن به استان در آینده ممکن نباشد. آقای رئیس‌جمهور محترم فردی دانشمند و با تدبیر است و اتفاقاً از من معلم دانشگاه و هر کس دیگری، مسائل امنیتی را درک می‌کند و از ایشان انتظار نیست دست به اقدامی بزند که استان آرام و دانشمندپرور سمنان به‌شدت آسیب‌پذیر شود.

قبلاً در نامه‌ای به رئیس‌جمهور محترم نوشته‌ام و الان هم برای ثبت در تاریخ تکرار می‌کنم: آقای روحانی باید دست به دو جراحی بزرگ بزند (می‌توانید اسمش را برجام ۳ و ۲ بنامید)، ۱. رهایی از عادت بارانهای حاصل‌نیمی از مردم ایران که میراث بد دیگر هم‌استانی اوست. ۲. رهایی از بارانه شش‌میلیاردلاری که سال‌ها به وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه داده است و عادت کرده‌اند برای خرج آن، هر روز کیسه‌های محیرالعقولی مانند انتقال آب دریای خزر به سمنان یا خلیج‌فارس به کویر مرکزی یا طرح ایران‌پرو و انواع و اقسام ریفاهای در قالب مگاپروژه‌های نابودی ایران را بدوزند. آقای روحانی عزیز یک بار برای همیشه در این دکان را ببندید تا هم راهکشی اقتصاد شود و هم راهکشی محیط‌زیست به‌شدت بحرانی.

ادامه از صفحه ۱۶

توسعه پایدار و کاهش آسیب‌پذیری در مخاطرات طبیعی

بنابراین بارش‌هایی همچون فروردین ۱۳۹۱ در تهران، دیگر تبدیل به یک رواناب مخرب نخواهد شد. به همین ترتیب سیل‌های مخرب سال ۱۳۹۴ ایلام و فروردین ۱۳۹۵ اهواز دیگر خراب‌سار نخواهند بود. نگاه صرفاً توسعه‌ای و بدون توجه به پایداری محیط طبیعی مخاطره‌آمیز بوده و چرخه استفاده از منابع طبیعی و پایداری توسعه را خدشه‌دار می‌کند. ازدیاد برداشت آب زیرزمینی در مسیر یکی از شریان‌های مهم و حیاتی کشور، یعنی راه‌آهن تهران- مشهد، از محدوده گرمسار تا شاهرود نیز باعث پدیدآمدن ترک‌ها و گسیختگی‌های عمیقی شده است. نکته قابل توجه و تأمل، تلاقی ترک‌ها با راه‌آهن در طول مسیر است که خود باعث افزایش ریسک فرونشست می‌شود. تقریباً در اکثر طرح‌های اجراشده و در حال اجرا، حلقه مغفوده مطالعات پایه با رویکرد توسعه پایدار را شاهد هستیم. علاج‌بخشی بدون مطالعه، جلسات غیرکارشناسانه و نمایش و تنها با تکیه بر مدیریت پس از بحران و عموماً ارائه راه‌حل‌های مقطعی، کاملاً با رویکرد توسعه پایدار تناقض

دارد. یکی از نقاط ضعف در رویارویی با مخاطرات طبیعی، نبود قانون‌های بازدارنده و تشویقی است. به عنوان مثال ازدیاد برداشت آب زیرزمینی چاه‌های مجاز و غیرمجاز در بالادست منجر به پدیده فرونشست با تأخیر زمانی دو تا سه سال در جنوب شرقی تهران شده است. آیا قانونی در این زمینه وجود دارد؟ مسلماً نه. عملکرد مسئولان در سیل‌های فروردین ۱۳۹۵ نیز تنها به تشکیل ستادهای مدیریت بحران و جلسه‌های متناقض محدود شد. در طراحی سازه‌ها، شریان‌های حیاتی، جوامع مسکونی و شهرهای جدید باید علاوه بر درنظرگرفتن مسائل مهندسی، پیچیدگی‌های مربوط به توسعه پایدار نیز در نظر گرفته شود. همچنین در اجرای پروژه‌های عمرانی با نگاه توسعه پایدار باید به نکات زیر توجه شود:

- سازگاری پروژه با محیط‌زیست
- طراحی برای کاهش مخاطرات طبیعی در سه مرحله مطالعه، پایش و نگهداری
- درنظرگرفتن اثر مخاطرات طبیعی در طراحی‌ها
- درنظرگرفتن مسائل اجتماعی و فرهنگی در انتخاب ساخت‌ها
- درنظرگرفتن تأثیر پروژه‌های مختلف بر یکدیگر
- ایجاد چرخه متعادل بهره‌برداری از منابع تجدیدپذیر
- مدیریت منابع تجدیدناپذیر و سرمایه‌گذاری در تولید پایدار

❖ **دکترای مهندسی اکتشاف پردیس دانشکده فنی دانشگاه تهران**